

УДК 005.21:330.131.5:339.9]:351.86
JEL Classification: F20, H56, M11, R11
DOI: 10.35774/rarrpsu2026.31.054

Алла ТКАЧЕНКО

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бізнесу та управління
Національного Університету «Запорізька Політехніка», м. Запоріжжя, Україна

E-mail: alla0676128584@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1843-2579>

Тетяна ПОЖУЄВА

доктор економічних наук, професор кафедри бізнесу та управління
Національного університету «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя, Україна

E-mail: lowleyhome@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9895-2557>

СТРАТЕГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ АКТИВНОСТІ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

АНОТАЦІЯ

Вступ. У статті досліджено проблематику відновлення соціально-економічної активності України в умовах повномасштабної війни, що супроводжується руйнуванням традиційних логістичних ланцюгів та зростанням ролі логістики як ключового елементу національної безпеки. Актуальність теми зумовлена необхідністю формування нових підходів до організації міжнародних логістичних процесів з урахуванням безпекових викликів і глобальних трансформацій.

Матеріали та методи. Методологічну основу дослідження становлять системний і порівняльний аналіз, SWOT-аналіз та економіко-статистичні методи. Інформаційною базою слугували дані міжнародних організацій (Світового банку, OECD), Державної служби статистики України, а також наукові публікації, індексовані у Scopus та Web of Science. Теоретичну основу сформували положення теорії міжнародної логістики, концепції економічної безпеки та теорії стійких ланцюгів постачання.

Результати і обговорення. Встановлено, що трансформація міжнародних логістичних процесів характеризується зміщенням транспортних маршрутів у напрямі ЄС, активізацією використання Дунайського регіону та розвитком «коридорів солідарності». Обґрунтовано, що логістика виступає визначальним фактором відновлення експорту, формування регіональної економічної динаміки та активізації підприємницької діяльності. Доведено, що логістична система набуває стратегічного значення як складова національної безпеки, забезпечуючи функціонування критичної інфраструктури, енергетичну та продовольчу стабільність. Наукова новизна полягає в інтеграції логістичних трансформацій у парадигму економічної безпеки та обґрунтуванні системи стратегічних імперативів відновлення.

Висновки. Узагальнено ключові виклики відновлення соціально-економічної системи та визначено стратегічні імперативи, серед яких адаптивність, стійкість і інтегрованість у глобальні логістичні мережі. Доведено, що реалізація цих імперативів створює передумови для формування ефективної моделі економічного розвитку в умовах невизначеності та сприяє зміцненню національної безпеки.

Ключові слова: безпекові виклики; стійкі ланцюги постачання; міжнародна логістика; відновлення економіки; транспортна інфраструктура

Формули: 0; рис.: 0; табл.: 2; бібл.: 12.

Alla TKACHENKO, Tetiana POZHUIEVA

STRATEGIC IMPERATIVES FOR RESTORING SOCIO-ECONOMIC ACTIVITY IN THE CONTEXT OF THE TRANSFORMATION OF INTERNATIONAL LOGISTICS PROCESSES AND ENSURING NATIONAL SECURITY

ANNOTATION

Introduction. *The article examines the problem of restoring socio-economic activity in Ukraine under full-scale war conditions, which has led to the destruction of traditional logistics chains and increased the role of logistics as a key element of national security. The relevance of the study is determined by the need to develop new approaches to international logistics processes considering security challenges and global transformations.*

Methods. *The methodological framework includes system analysis, comparative analysis, SWOT analysis, and economic-statistical methods. The study is based on data from international organizations (World Bank, OECD), the State Statistics Service of Ukraine, and scientific publications indexed in Scopus and Web of Science. The theoretical basis includes international logistics theory, the concept of economic security, and resilient supply chain theory.*

Results and discussion. *The study reveals that the transformation of international logistics is characterized by a shift of transport routes towards the EU, the growing importance of the Danube region, and the development of “solidarity corridors.” Logistics is proven to be a key factor in export recovery, regional economic development, and business activity. It is substantiated that logistics has become a strategic component of national security by ensuring the functioning of critical infrastructure, energy, and food security. The scientific novelty lies in integrating logistics transformations into the economic security paradigm and substantiating strategic recovery imperatives.*

Conclusions. *The key challenges of socio-economic recovery are systematized, and strategic imperatives are identified, including adaptability, resilience, and integration into global logistics systems. Their implementation forms the basis for sustainable economic development and strengthening national security.*

Keywords: *security challenges; resilient supply chains; international logistics; economic recovery; transport infrastructure*

Formulas: 0, **fig.:** 0, **tabl.:** 2, **bibl.:** 12.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Сучасні трансформаційні процеси у світовій економіці суттєво загострилися під впливом глобальних криз, однак для України вони набули безпрецедентного характеру внаслідок повномасштабної війни. Воєнні дії спричинили глибоку деформацію соціально-економічної системи держави, що проявляється у зниженні ділової активності, втраті виробничого потенціалу, порушенні ринку праці та суттєвих структурних зрушеннях у зовнішньоекономічній діяльності. Як свідчать сучасні дослідження, рівень соціально-економічної активності безпосередньо залежить від стабільності функціонування інфраструктури та здатності економіки адаптуватися до шоків [1].

Особливо критичним наслідком війни стало руйнування традиційних логістичних ланцюгів, що формувалися десятиліттями. Блокування морських портів, пошкодження транспортної інфраструктури та зміна географії торговельних потоків зумовили необхідність оперативної перебудови логістичних систем. У цьому контексті міжнародні дослідження підкреслюють, що сучасні ланцюги постачання повинні трансформуватися у напрямі підвищення гнучкості, диверсифікації та стійкості до зовнішніх впливів [2]. Для України це означає не лише зміну маршрутів, але й формування нової логістичної моделі, інтегрованої до європейського економічного простору.

Водночас відбувається суттєве зростання ролі логістики як елементу національної безпеки. У сучасних умовах транспортно-логістична система виконує не лише економічну функцію, але й забезпечує безперервність постачання критично важливих ресурсів, підтримку обороноздатності та

функціонування держави в цілому. Як зазначають вітчизняні науковці, ефективність логістичної інфраструктури прямо впливає на рівень економічної безпеки та стійкість держави до кризових явищ.

Попри наявність значної кількості досліджень у сфері економічного відновлення та логістики, існує низка невирішених проблем. Насамперед, спостерігається дисбаланс між потребами економічного відновлення та необхідністю врахування безпекових викликів, що ускладнює формування ефективної державної політики. Крім того, міжнародні логістичні системи виявилися недостатньо адаптивними до умов високої невизначеності та воєнних ризиків, що обмежує можливості швидкого відновлення економічної активності [3].

У цьому контексті особливої актуальності набуває формування стратегічних підходів, які б поєднували економічні та безпекові аспекти розвитку. Сучасні наукові підходи наголошують на необхідності переходу від традиційних моделей ефективності до концепції стійких (resilient) систем, здатних функціонувати в умовах постійних загроз і невизначеності [4; 5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасний науковий дискурс щодо відновлення соціально-економічної активності в умовах глобальних трансформацій характеризується високим рівнем міждисциплінарності та фокусом на кризових явищах, що впливають на функціонування економічних систем. Особливе місце у цих дослідженнях посідають питання відновлення економіки в умовах війни, трансформації логістичних процесів та забезпечення національної безпеки.

Вітчизняні науковці активно досліджують проблеми відновлення економіки України в умовах воєнних викликів, зосереджуючи увагу на структурних змінах, інституційних перетвореннях та механізмах підвищення стійкості економічної системи. Зокрема, у праці R. Rahef та співавторів обґрунтовується, що трансформація фінансово-економічних систем у кризових умовах потребує впровадження адаптивних моделей управління, здатних забезпечити стабілізацію економічної діяльності та стимулювання відновлювальних процесів [6]. Аналогічної позиції дотримуються Н. Новікова та співавтори, які підкреслюють важливість цифровізації як ключового інструменту відновлення економіки та підвищення ефективності управління ресурсами [7].

Значна увага приділяється також розвитку логістичних коридорів та експортної інфраструктури як базових елементів економічного відновлення. Дослідження О. Б. Гірної та О. А. Петляківського демонструють, що трансформація міжнародної торгівлі в умовах кризи супроводжується переорієнтацією транспортних потоків, розвитком альтернативних маршрутів та інтеграцією до європейських логістичних систем. Окрім того, вони наголошують на необхідності формування нових конфігурацій глобальних ланцюгів постачання, що враховують регіональні особливості та ризики [8].

Окремий напрям досліджень пов'язаний із проблематикою економічної безпеки. У працях українських учених доведено, що забезпечення стійкого розвитку неможливе без формування ефективної системи економічної безпеки, яка охоплює інфраструктурні, інституційні та логістичні компоненти.

У міжнародній науковій літературі ключовим напрямом досліджень є концепція стійких (resilient) ланцюгів постачання, яка набула особливої актуальності після глобальних криз останнього десятиліття. Зокрема, Д. Іванов та А. Долгуй обґрунтовують необхідність використання операційних методів для управління ефектом “хвиль” (ripple effect) у ланцюгах постачання, що виникає внаслідок порушення їх окремих елементів [2]. У свою чергу, М. М. Queiroz та співавтори доводять, що епідемічні та геополітичні кризи суттєво впливають на структуру глобальних логістичних систем, стимулюючи їх трансформацію у напрямі підвищення гнучкості та диверсифікації [3].

Важливим аспектом є також врахування геополітичних факторів у розвитку логістики. G. Gereffi підкреслює, що сучасні глобальні ланцюги вартості зазнають суттєвих змін під впливом політичних ризиків, що призводить до регіоналізації виробництва та скорочення довгих логістичних маршрутів [9]. Це підтверджує тезу про те, що логістика дедалі більше інтегрується у сферу стратегічного управління та безпеки.

Крім того, у працях М. Christopher наголошується на переході від традиційної моделі ефективності до моделі стійкості, яка передбачає здатність логістичних систем швидко адаптуватися до змін середовища та мінімізувати наслідки кризових явищ [5]. Таким чином, міжнародний досвід свідчить про формування нової парадигми управління логістикою, орієнтованої на ризик-менеджмент та безперервність функціонування.

Виявлені прогалини у дослідженнях. Незважаючи на значний науковий доробок у досліджуваній сфері, існує низка суттєвих прогалин. По-перше, спостерігається недостатня інтеграція безпекового аспекту у моделі логістичного розвитку. Більшість досліджень розглядає логістику переважно з позицій економічної ефективності, тоді як її роль у забезпеченні національної безпеки залишається недостатньо розкритою.

По-друге, відсутні комплексні системні підходи, адаптовані до умов України, які б поєднували питання економічного відновлення, трансформації логістичних процесів та безпекових викликів. Наявні дослідження, як правило, фрагментарно висвітлюють окремі аспекти проблеми, що обмежує можливості формування цілісної стратегії розвитку.

Отже, існує об'єктивна необхідність у розробці інтегрованого наукового підходу, який дозволить поєднати логістичні трансформації з пріоритетами національної безпеки та забезпечити ефективне відновлення соціально-економічної активності України в умовах сучасних глобальних викликів.

Метою цієї статті є обґрунтування стратегічних імперативів відновлення соціально-економічної активності України в умовах трансформації глобальних логістичних процесів та посилення ролі національної безпеки. Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань: аналіз сучасних наукових досліджень у сфері логістики та економічного розвитку; визначення ключових трансформацій міжнародних логістичних систем; формування стратегічних імперативів відновлення соціально-економічної активності.

Наукова новизна дослідження полягає в інтеграції логістичних трансформацій у парадигму забезпечення національної безпеки, що дозволяє розглядати логістику не лише як економічний інструмент, але і як системоутворюючий елемент стійкості держави. Запропонований підхід розширює теоретичні засади дослідження взаємозв'язку між логістикою, економічним розвитком і безпекою.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх використання при формуванні державної політики відновлення економіки України, розробці стратегій розвитку транспортно-логістичної інфраструктури, а також у процесі інтеграції національної економіки до європейських і глобальних логістичних систем.

Таким чином, дослідження стратегічних імперативів відновлення соціально-економічної активності в умовах трансформації міжнародних логістичних процесів є важливим науковим і практичним завданням, вирішення якого сприятиме підвищенню стійкості економіки України та зміцненню її національної безпеки.

Матеріали та методи дослідження. Методологічна основа даного дослідження сформована з урахуванням сучасних міждисциплінарних підходів до аналізу соціально-економічних процесів, трансформації міжнародних логістичних систем та забезпечення національної безпеки. Вибір методів дослідження зумовлений складністю та багатовимірністю об'єкта аналізу, що потребує поєднання теоретичних і прикладних інструментів.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, що забезпечують системність та обґрунтованість отриманих результатів.

Системний аналіз застосовано для дослідження соціально-економічної активності як цілісної системи, що функціонує під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників. Використання цього методу дозволило розглянути логістичні процеси, економічне відновлення та національну безпеку як взаємопов'язані елементи єдиного механізму розвитку держави. Завдяки системному підходу визначено ключові взаємозв'язки між інфраструктурними змінами, економічною динамікою та безпековими викликами.

Порівняльний аналіз використано для зіставлення особливостей функціонування логістичних систем України та інших країн, що перебували або перебувають у кризових умовах. Це дало змогу ідентифікувати спільні тенденції трансформації міжнародних логістичних процесів, а також визначити специфічні риси українського контексту, пов'язані з воєнними ризиками та геополітичними чинниками.

SWOT-аналіз застосовано з метою оцінки сильних і слабких сторін логістичної системи України, а також визначення можливостей і загроз у контексті відновлення соціально-економічної активності. Використання цього методу дозволило структурувати ключові фактори впливу на розвиток логістики та сформувані аналітичну основу для обґрунтування стратегічних імперативів.

Економіко-статистичний метод використано для аналізу кількісних показників, що характеризують стан і динаміку соціально-економічного розвитку та логістичних процесів. Застосування цього методу забезпечило можливість оцінки тенденцій змін у зовнішній торгівлі, транспортних перевезеннях, інвестиційній активності та інших ключових параметрах економіки.

Інформаційною базою дослідження стали:

- офіційні статистичні дані міжнародних організацій, зокрема Світового банку (World Bank) та Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD), які забезпечують порівнянність показників на міжнародному рівні;
- національні статистичні дані, представлені Державною службою статистики України, що дозволяють оцінити особливості розвитку економіки в умовах воєнного стану;
- наукові публікації, індексовані у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, що забезпечують високий рівень достовірності та актуальності використаних теоретичних і прикладних підходів.

Використання зазначених джерел дало змогу сформувати репрезентативну інформаційну базу, яка відображає як глобальні тенденції розвитку логістики, так і специфіку українського економічного середовища.

Методологічна база дослідження. Методологічне підґрунтя дослідження базується на поєднанні сучасних економічних теорій і концепцій, що дозволяють комплексно розкрити досліджувану проблематику.

Основу становить теорія міжнародної логістики, яка розглядає логістичні системи як інтегровані мережі управління потоками товарів, інформації та ресурсів у глобальному середовищі. У межах цієї теорії особливу увагу зосереджено на оптимізації логістичних процесів, зниженню витрат та підвищенню ефективності міжнародної торгівлі.

Важливим елементом методології є концепція економічної безпеки, яка передбачає забезпечення стійкості економічної системи до внутрішніх і зовнішніх загроз. У контексті дослідження ця концепція розширюється за рахунок включення логістичних факторів як ключових елементів забезпечення безперервності економічних процесів і функціонування критичної інфраструктури.

Крім того, використано положення теорії стійких (resilient) ланцюгів постачання, яка акцентує увагу на здатності логістичних систем адаптуватися до кризових умов, мінімізувати негативні наслідки порушень та забезпечувати швидке відновлення функціонування. Застосування цієї теорії дозволило обґрунтувати необхідність переходу від традиційних моделей ефективності до моделей стійкості та адаптивності.

Таким чином, обрана сукупність методів, джерел даних та теоретичних підходів забезпечує комплексність дослідження, дозволяє врахувати багатофакторний характер сучасних трансформацій і створює науково обґрунтовану основу для формування стратегічних імперативів відновлення соціально-економічної активності України.

Результати дослідження та обговорення. Результати проведеного дослідження свідчать, що міжнародні логістичні процеси в умовах повномасштабної війни зазнали системних змін, які мають як структурний, так і функціональний характер. Передусім відбулося зміщення логістичних маршрутів із традиційних морських напрямів на сухопутні та річкові, орієнтовані на країни Європейського Союзу. Особливої ваги набув Дунайський регіон, який став важливим елементом

нової експортної логістики України. Це підтверджується сучасними дослідженнями, що акцентують увагу на регіоналізації логістичних систем у кризових умовах [8].

Суттєву роль у трансформації логістичних потоків відіграють «коридори солідарності», які забезпечили альтернативні маршрути експорту та сприяли стабілізації зовнішньої торгівлі. Проте їх функціонування супроводжується інфраструктурними обмеженнями та потребує подальшої координації на міждержавному рівні [8]. Водночас міжнародні дослідження наголошують, що ефективність логістичних систем у кризових умовах визначається рівнем їх адаптивності та здатністю швидко реагувати на зовнішні виклики [2].

Важливою тенденцією є також діджиталізація логістики, яка виступає ключовим чинником підвищення ефективності управління потоками. Використання цифрових технологій дозволяє мінімізувати часові та фінансові витрати, підвищити прозорість операцій і забезпечити безперервність логістичних процесів [7].

Аналіз отриманих результатів підтверджує, що трансформація логістичних систем безпосередньо впливає на соціально-економічну активність. Зокрема, відновлення експорту значною мірою залежить від ефективності нових логістичних маршрутів. Попри певну стабілізацію експортних потоків, зростання транспортних витрат негативно впливає на конкурентоспроможність продукції [10].

Крім того, встановлено наявність регіональної диференціації розвитку, яка зумовлена різним рівнем доступу до логістичної інфраструктури. Західні регіони демонструють більш динамічне відновлення економічної активності порівняно з іншими територіями.

Логістика також істотно впливає на зайнятість і бізнес-активність. Відновлення транспортних потоків сприяє розвитку підприємництва та створенню нових робочих місць, однак нестабільність логістичних умов залишається стримуючим фактором [6; 11]. Узагальнення ключових ефектів впливу логістичних трансформацій на соціально-економічні показники наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Вплив трансформації логістики на соціально-економічні показники

Напрямок впливу	Позитивні ефекти	Негативні ефекти
Експорт	Відновлення зовнішньої торгівлі	Зростання логістичних витрат
Регіональний розвиток	Активізація західних регіонів	Дисбаланс розвитку територій
Зайнятість	Нові робочі місця у логістиці	Скорочення у постраждалих регіонах
Бізнес-активність	Розвиток підприємництва	Нестабільність умов ведення бізнесу

Примітка. Складено авторами.

У сучасних умовах логістика трансформується у стратегічний інструмент забезпечення національної безпеки. Ключовим елементом виступає критична інфраструктура, функціонування якої забезпечує стабільність економічної системи та життєдіяльність населення.

Особливого значення набуває забезпечення енергетичної та продовольчої безпеки, що безпосередньо залежить від ефективності логістичних процесів. Порушення ланцюгів постачання може призвести до системних кризових явищ у державі [12].

Не менш важливим є військово-логістичний аспект, який передбачає ефективну організацію постачання ресурсів для сектору оборони. У сучасних умовах логістика є невід'ємною складовою забезпечення обороноздатності країни [3].

Узагальнення результатів дослідження дозволило сформулювати ключові стратегічні імперативи відновлення соціально-економічної активності.

Зокрема, диверсифікація логістичних маршрутів сприятиме зниженню залежності від окремих каналів постачання [2]. Важливим напрямом є інтеграція в європейські транспортні системи, що відкриває нові можливості для розвитку зовнішньої торгівлі [8].

Необхідним є також розвиток мультимодальних перевезень, що забезпечує гнучкість і ефективність логістичних процесів. Поряд із цим, критично важливими залишаються інвестиції в інфраструктуру, які дозволяють підвищити пропускну спроможність транспортної системи.

Суттєву роль відіграє цифрова трансформація логістики, що забезпечує прозорість і ефективність управління [7]. Водночас ключовим пріоритетом є підвищення стійкості логістичних систем, що дозволяє адаптуватися до умов невизначеності [5]. Узагальнення стратегічних імперативів представлено в таблиці 2.

Таблиця 2

Стратегічні імперативи відновлення логістичної системи України

Імператив	Сутність	Очікуваний результат
Диверсифікація маршрутів	Розвиток альтернативних напрямів	Зниження залежності від окремих каналів
Євроінтеграція	Інтеграція у транспортні мережі ЄС	Розширення ринків збуту
Мультимодальність	Комбінування різних видів транспорту	Оптимізація логістичних витрат
Інфраструктурні інвестиції	Модернізація транспортної системи	Підвищення пропускну спроможності
Цифровізація	Впровадження IT-рішень	Прозорість та ефективність процесів
Стійкість систем	Управління ризиками та резервування	Адаптивність до кризових умов

Примітка. Складено авторами.

Таким чином, результати дослідження демонструють, що трансформація логістичних процесів є визначальним чинником відновлення соціально-економічної активності. Водночас ефективність цього процесу залежить від реалізації комплексних стратегічних імперативів, систематизованих у табл. 2, та врахування багатовимірного впливу логістики на економічну і безпекову складові розвитку держави.

Висновки. У результаті проведеного дослідження здійснено комплексне узагальнення теоретичних і прикладних аспектів відновлення соціально-економічної активності України в умовах трансформації міжнародних логістичних процесів та посилення безпекових викликів.

Насамперед систематизовано ключові виклики відновлення, серед яких визначальними є: руйнування транспортно-логістичної інфраструктури, порушення усталених ланцюгів постачання, зростання логістичних витрат, регіональна асиметрія розвитку, а також високий рівень невизначеності, зумовлений воєнними ризиками. Встановлено, що ці чинники мають комплексний характер і взаємно підсилюють один одного, що ускладнює процес стабілізації економіки та потребує системного підходу до їх подолання.

Обґрунтовано, що логістика виступає базовим елементом економічної безпеки держави, оскільки забезпечує безперервність матеріальних, інформаційних та фінансових потоків. У сучасних умовах вона трансформується з функціонального елементу економіки у стратегічний інструмент забезпечення стійкості держави. Ефективність логістичних систем визначає не лише рівень економічної активності, але й здатність країни протистояти кризовим явищам, підтримувати критичну інфраструктуру та забезпечувати життєдіяльність населення.

На основі проведеного аналізу визначено стратегічні імперативи відновлення соціально-економічної активності, серед яких ключовими є:

- адаптивність – здатність логістичних систем оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища, швидко перебудовувати маршрути та механізми взаємодії в умовах невизначеності;
- стійкість – забезпечення безперервності функціонування логістичних ланцюгів навіть за наявності дестабілізуючих факторів, включаючи воєнні загрози та інфраструктурні обмеження;

– інтегрованість у глобальні системи – поглиблення взаємодії з міжнародними логістичними мережами, насамперед європейськими, що сприяє розширенню економічних можливостей і підвищенню конкурентоспроможності національної економіки.

Доведено, що реалізація зазначених імперативів створює передумови для формування нової моделі розвитку, яка поєднує економічну ефективність і безпекову стійкість.

Окреслено перспективи подальших досліджень, які мають бути спрямовані на поглиблення наукових підходів до управління логістичними системами в умовах посткризового відновлення. Зокрема, актуальними напрямами є:

- розвиток цифрової логістики, що передбачає впровадження інтелектуальних інформаційних систем, автоматизацію процесів та використання великих даних;
- формування засад green logistics, орієнтованої на зниження екологічного навантаження та забезпечення сталого розвитку;
- розробка ефективних post-war recovery models, які враховують специфіку відновлення економіки після масштабних руйнувань та інтегрують логістичний фактор у стратегічне планування.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що трансформація логістичних процесів є визначальним чинником відновлення соціально-економічної системи України, а формування ефективних стратегічних імперативів створює основу для забезпечення довгострокової стійкості та безпеки держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Melnyk L., Kubatko O., Dehtyarova I., Matsenko O., Rozhko, O. The effect of industrial revolutions on the transformation of social and economic systems. *Problems and Perspectives in Management*. 2019. Vol. 17, No. 4. P. 381–391. [https://doi.org/10.21511/ppm.17\(4\).2019.31](https://doi.org/10.21511/ppm.17(4).2019.31)
2. Ivanov D., Dolgui A. OR-methods for coping with the ripple effect in supply chains during COVID-19 pandemic: Managerial insights and research implications. *International Journal of Production Economics*. 2021. Vol. 232. Article 107921. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2020.107921>
3. Queiroz M. M., Ivanov D., Dolgui A., Fosso Wamba S. Impacts of epidemic outbreaks on supply chains: mapping a research agenda amid the COVID-19 pandemic through a structured literature review. *Annals of Operations Research*. 2020. Vol. 319. P. 1159–1196. <https://doi.org/10.1007/s10479-020-03685-7>
4. Gryshova I., Kyzym M., Khaustova V., Korneev V., Kramarev H. Assessment of the Industrial Structure and its Influence on Sustainable Economic Development and Quality of Life of the Population of Different World Countries. *Sustainability*. 2020. Vol. 12, No. 5. Article 2072. <https://doi.org/10.3390/su12052072>
5. Christopher M. Logistics and Supply Chain Management (5th Edition) / London, England: Pearson, 2016. 276 p.
6. Raher, R., Antoniuk, D., Antoniuk, K., Tkachenko, A., Yanushkevych, M. From ESG integration to strategic resilience: Rethinking corporate financial governance. *Rivista Di Studi Sulla Sostenibilità - Review of Studies on Sustainability*. No. 2. P. 70–89. <https://doi.org/10.3280/riss2025oa21101>
7. Novikova N., Diachenko O., Tkachenko A., Chorna N., Chorny R., Krylov M. The Application of Artificial Intelligence in Facilitating Analytical Support for the Operations of Governmental Institutions / Hamdan R. K. (ed.); Sustainable Data Management. Cham, Switzerland: Springer, 2025. P. 171–182. https://doi.org/10.1007/978-3-031-83911-5_15
8. Гірня О. Б., Петляківський О. А. Трансформація ринку логістичних послуг в умовах воєнного стану: виклики та перспективи. *Економічний простір*. 2024. № 196. С. 137–143. <https://doi.org/10.30838/EP.196.137-143>
9. Gereffi G. What does the COVID-19 pandemic teach us about global value chains? The case of medical supplies. *Journal of International Business Policy*. 2020. Vol. 3. P. 287–301. <https://doi.org/10.1057/s42214-020-00062-w>

10. Bilan Y., Mishchuk H., Roshchuk I., Kmecova I. An Analysis of Intellectual Potential and its Impact on the Social and Economic Development of European Countries. *Journal of Competitiveness*. 2020. Vol. 12, No. 1. P. 22–38. <https://doi.org/10.7441/joc.2020.01.02>
11. Dzwigol H., Dzwigol-Barosz M., Kwilinski A. Formation of Global Competitive Enterprise Environment Based on Industry 4.0 Concept. *International Journal of Entrepreneurship*. 2020. Vol. 24, No. 1. P. 1–5. URL: <https://www.abacademies.org/articles/Formation-of-global-competitive-enterprise-environment-based-on-industry-4.0-concept.pdf>
12. Koval V., Mikhno I., Udovychenko I., Gordiichuk Y., Kalina I. Sustainable natural resource management to ensure strategic environmental development. *TEM Journal*. 2021. Vol. 10, No. 3. P. 1022–1030. <https://doi.org/10.18421/TEM103-03>

REFERENCES

1. Melnyk, L., Kubatko, O., Dehtyarova, I., Matsenko, O., & Rozhko, O. (2019). The effect of industrial revolutions on the transformation of social and economic systems. *Problems and Perspectives in Management*, 17(4), 381–391. [https://doi.org/10.21511/ppm.17\(4\).2019.31](https://doi.org/10.21511/ppm.17(4).2019.31)
2. Ivanov, D., & Dolgui, A. (2021). OR-methods for coping with the ripple effect in supply chains during COVID-19 pandemic: Managerial insights and research implications. *International Journal of Production Economics*, 232, 107921. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2020.107921>
3. Queiroz, M. M., Ivanov, D., Dolgui, A., & Fosso Wamba, S. (2020). Impacts of epidemic outbreaks on supply chains: mapping a research agenda amid the COVID-19 pandemic through a structured literature review. *Annals of Operations Research*, 319, 1159–1196. <https://doi.org/10.1007/s10479-020-03685-7>
4. Gryshova, I., Kyzym, M., Khaustova, V., Korneev, V., & Kramarev, H. (2020). Assessment of the Industrial Structure and its Influence on Sustainable Economic Development and Quality of Life of the Population of Different World Countries. *Sustainability*, 12(5), 2072. <https://doi.org/10.3390/su12052072>
5. Christopher, M. (2016). *Logistics and Supply Chain Management* (5th Edition). London, England: Pearson.
6. Raher, R., Antoniuk, D., Antoniuk, K., Tkachenko, A., & Yanushkevych, M. (2025). From ESG integration to strategic resilience: Rethinking corporate financial governance. *Rivista Di Studi Sulla Sostenibilità - Review of Studies on Sustainability*, 2, 70–89. <https://doi.org/10.3280/riss2025oa21101>
7. Novikova, N., Diachenko, O., Tkachenko, A., Chorna, N., Chorny, R., & Krylov, M. (2025). The Application of Artificial Intelligence in Facilitating Analytical Support for the Operations of Governmental Institutions. In R. K. Hamdan (ed.), *Sustainable Data Management* (pp. 171–182). Cham, Switzerland: Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-83911-5_15
8. Hirna, O., & Petlyakivskyy, O. (2024). Transformation of the Logistics Services Market Under Martial Arts Conditions: Challenges and Prospects. *Economic space*, 196, 137–143. <https://doi.org/10.30838/EP.196.137-143> [in Ukrainian].
9. Gereffi, G. (2020). What does the COVID-19 pandemic teach us about global value chains? The case of medical supplies. *Journal of International Business Policy*, 3, 287–301. <https://doi.org/10.1057/s42214-020-00062-w>
10. Bilan, Y., Mishchuk, H., Roshchuk, I., & Kmecova, I. (2020). An Analysis of Intellectual Potential and its Impact on the Social and Economic Development of European Countries. *Journal of Competitiveness*, 12(1), 22–38. <https://doi.org/10.7441/joc.2020.01.02>
11. Dzwigol, H., Dzwigol-Barosz, M., & Kwilinski, A. (2020). Formation of Global Competitive Enterprise Environment Based on Industry 4.0 Concept. *International Journal of Entrepreneurship*, 24(1), 1–5. Retrieved from <https://www.abacademies.org/articles/Formation-of-global-competitive-enterprise-environment-based-on-industry-4.0-concept.pdf>
12. Koval, V., Mikhno, I., Udovychenko, I., Gordiichuk, Y., & Kalina, I. (2021). Sustainable Natural Resource Management to Ensure Strategic Environmental Development. *TEM Journal*, 10(3), 1022–1030. <https://doi.org/10.18421/TEM103-03>

Статтю отримано 16 квітня 2026 р.

Рекомендовано до друку: 29 квітня 2026 р.

Опубліковано: 15 червня 2026 року